

Handlingsplan

Forebygging av utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme

Holmestrand kommune
2021 – 2022

Versjon 1.3 10.02.2022

Plan mot utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme

Med denne handlingsplanen ønsker vi å styrke arbeidet med å forebygge utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme i vår kommune. Vi ønsker å jobbe for at alle innbyggere, uansett bakgrunn, finner trygghet og tilhørighet i sitt nærområde.

Denne handlingsplanen er derfor laget både for ansatte og innbyggere i Holmestrand kommune. Sammen kan vi bidra til trygghet, tilhørighet og gode nærmiljø for alle. Å fange opp personer i risikozonen så tidlig som mulig, og møte dem med tiltak som virker.

Les planen på siden vår ved å bla eller klikke deg gjennom sidene. Du kan også laste ned en PDF-versjon av planen: [Plan mot utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme](#)

Innholdsfortegnelse

1 [Forord](#)

2 [Hva er utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme?](#)

2.1 [Hva mener vi med utenforskap?](#)

2.2 [Hva betyr radikalisering og voldelig ekstremisme?](#)

2.3 [Hva kan radikalisering og voldelig ekstremisme føre til?](#)

2.4 [Hvem blir radikalisert?](#)

2.5 [Trusselbildet](#)

3 [Hvordan kan vi forebygge?](#)

3.1 [Forebygging og tidlig innsats](#)

3.2 [Aktører](#)

4 [Hva gjør du om du er bekymret for noen?](#)

4.1 [Avklar bekymringen](#)

4.2 [Snakk med den du er bekymret for](#)

5 Handlingsveileder: Hva gjør jeg ved bekymring?

6 Tiltak i kommunen

7 Kontaktinformasjon

8 Kilder

9 Dokumenthistorikk

1 Forord

Denne handlingsplanen er laget både for ansatte og innbyggere i Holmestrand kommune

Foto: Lucy K. Østmann

Med denne handlingsplanen ønsker vi å styrke arbeidet med å forebygge utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme i vår kommune.

Veien mot voldelig ekstremisme kan ofte starte som en søken etter et miljø å høre hjemme i.

Vi ønsker å jobbe for at alle innbyggere, uansett bakgrunn, finner tilhørighet og føler at de hører hjemme i sitt nærområde. Trygghet i hverdagen er en av de viktigste verdiene for oss alle og henger tett sammen med opplevelse av frihet. Mangel på trygghet kan gjøre oss utrygge og usikre.

Noen kan i en slik situasjon søke trygghet i kriminelle eller ekstreme miljøer. Det er derfor en viktig jobb å forebygge utrygghet og utenforskap.

Vi har allerede gode modeller for forebyggingsarbeidet blant annet i skolene. Et oppdatert læreplanverk fra høsten 2020 gir gode rammer for videre målrettet arbeid for ansvarlighet, inkludering og toleranse. Denne handlingsplanen skal bidra til at modellene også brukes aktivt for å forebygge nettopp radikalisering og voldelig ekstremisme.

Forebygging starter der vi bor, der vi er. Ansatte i kommunen eller politiet er ofte i første linje i møte med sårbare mennesker. Frivillige i trossamfunn, lag og foreninger kan også treffe mennesker i utfordrende og sårbare situasjoner. Derfor er det viktig å styrke det forebyggende arbeidet mot radikaliserings og voldelig ekstremisme med mer kunnskap, tettere samarbeid og økt koordinering av arbeidet på området. Handlingsplanen kan bidra til å styrke innsatsen på tvers av sektorer.

Målgruppen for denne handlingsplanen om utenforskap, radikaliserings og voldelig ekstremisme er derfor både ansatte og innbyggere i Holmestrand kommune. Sammen kan vi bidra til trygghet, tilhørighet og gode nærmiljø for alle.

I tillegg til målrettet forebygging mot radikaliserings og voldelig ekstremisme er dette arbeidet knyttet sammen med forebyggende arbeid mot utenforskap. Tidlig forebygging av utenforskap bidrar ikke bare til tilhørighet og sunn utvikling for barn og unge, men også for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Denne handlingsplanen ble vedtatt av kommunestyret i Holmestrand kommune i 2021. Planen videreutvikles med nye og konkrete tiltak i samarbeid mellom kommunen, politiet og andre aktører.

MÅL:

Å fange opp personer i risikozonen så tidlig som mulig, og møte dem med tiltak som virker.

2 Hva er utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme?

Radikaliseringprosessen kan sammenlignes med å være i en tunnel

Foto: Lucy K. Østmann

I dette kapitlet tar vi for oss hva mener vi med utenforskap, hva radikalisering og voldelig ekstremisme betyr og hva det kan føre til, hvem som blir radikalisert samt informasjon om trusselbildet.

2.1 Hva mener vi med utenforskap?

Utenforskap betegner mennesker eller grupper som står på utsiden av fellesskapet, eller som mangler sosial tilknytning til samfunnet. Det kan være personer som står utenfor skole- og arbeidsliv, som har et svært begrenset sosialt nettverk, eller som ikke opplever tilhørighet til storsamfunnet.

Utenforskap er et strukturelt samfunnsproblem med store konsekvenser som er til hinder for at enkelte mennesker kan leve gode liv.

Utenforskap kan ramme alle, men noen grupper er mer utsatt. Ulikhet i helse, utfordringer med rus, psykiske lidelser, lav deltakelse i fritidsaktiviteter, prestasjonspress, ulikhet i økonomi, samt ulike muligheter for å følge utdanningsløp og skaffe seg jobb, er eksempler på forhold som kan føre til utenforskap.

Forebygging av utenforskap viser seg å forebygge en lang rekke vansker og utfordringer. I denne planen snakker vi om utenforskap som gir ekstra sårbarhet for radikalisering og voldelig ekstremisme.

Når det gjelder voldelig fundamentalisme, rekruttering og radikalisering av unge med kulturell minoritetsbakgrunn, knyttes utenforskap ofte til det å forvalte en annen kultur, etnisitet eller religion enn majoriteten.

Utenforskap kan også være et resultat av krysskulturelle utfordringer hvor man føler seg fastlåst mellom ulike norm og verdisystemer og opplever avmakt i forhold til identitetsforhandlinger og tilhørighet.

Kilder: [Drammen kommunes handlingsplan for utenforskap](#) og [det store norske leksikon](#)

2.2 Hva betyr radikalisering og voldelig ekstremisme?

Det er viktig å skille mellom radikalisering og det å være radikal. Begrepet radikal brukes om det som er omveltende og ytterliggående.

Det er ikke ulovlig å være radikal. Ofte brukes begrepet med et positivt ladet fortegn.

Radikale holdninger og handlinger kan gjøre seg gjeldende innenfor både politikk, religion, etikk, kunst og kultur og så videre. Store endringer i samfunnet har blitt oppnådd på grunn av at radikale personer har drevet frem en sak eller endring. Her kan nevnes for eksempel mahatma Gandhi, Martin Luther King, Nelson Mandela og Gloria Steinem.

Radikalisering

Prosess der en person eller gruppe i økende grad aksepterer bruk av vold som virkemiddel for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål, og hvor voldelig ekstremisme kan bli en følge.

Voldelig ekstremisme

Aktiviteten til personer og grupperinger som er villig til å bruke vold for å nå sine politiske, ideologiske eller religiøse mål.

Med **ekstremisme** menes her at man:

a) kun aksepterer egne meninger og,

b) mener det er legitimt å ty til vold for å få gjennomslag for sine meninger (politiske mål).

Noen forstår ekstremisme som ekstreme meninger, meninger som skiller seg veldig mye fra flertallets meninger. Demokratisk sett er det imidlertid viktig å skille skarpt ved legitimering av vold.

Radikaliseringsprosesser

Kan variere fra person til person og fra gruppe til gruppe, og kan skje innen alle typer av livssyn, kulturell bakgrunn og politiske retninger. Prosessen kan skje gradvis over lengre eller kortere tid, men også fremstå som en akutt endring hos en person.

Radikaliseringstunnelen

Radikaliseringsprosessen kan sammenlignes med å være i en tunnel. I radikaliseringstunnelen vil et individ bli eksponert for et snevert og ensidig syn på verden. Radikalisering kan foregå både gjennom fysiske og virtuelle møter.

[Radikaliseringstunnelen er nærmere forklart her](#)

Det er ikke et entydig svar på hva som skjer med en person i en radikaliseringsprosess. Det vi vet er mangel på sosial tilhørighet ofte har vesentlig betydning for prosessen.

Noen sentrale faktorer kan være mangel på identitetsfølelse, endring av vennekrets og tilbaketrekking fra samfunnet. Å ha begått kriminelle handlinger eller personlige egenskaper som å være lett påvirkelig, er også viktige momenter.

Prosesen karakteriseres gjerne ved utvikling av:

- et ensidig verdensbilde
- en oppfatning av å eie den objektive sannheten
- en oppfatning av at hensikten helliger midlene
- et fiendebilde med «vi-og-de andre» forestillinger, som kan brukes for å rettferdiggjøre og berettige bruk av vold
- en aksept for bruk av vold for å nå politiske mål
- en opplevelse av at situasjonen er så akutt og alvorlig at drastiske handlinger rettferdiggjøres som nødvendige

Kilde: Regjeringens begrepsveileder for radikalisering

2.3 Hva kan radikaliserings og voldelig ekstremisme føre til?

Hatkriminalitet

Voldelig ekstremisme er hatkriminalitet.

Hatkriminaliteten kan også omfatte trusler eller skadeverk, straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av negative holdninger til en person eller gruppes etnisitet, religion, politiske tilhørighet, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk eller nedsatte funksjonsevne.

Hatytringer

Det finnes ingen felles definisjon av hatefulle ytringer.

Mange forstår hatytringer som ytringer som er av hatefulle eller diskriminerende art, og som retter seg mot en gruppe eller mot et individs reelle eller antatte gruppetilhørighet. Hatefulle ytringer kan ha alvorlige konsekvenser for enkeltpersoner, grupper eller hele samfunnet. Noen av disse ytringene er lovlige og andre kan være ulovlige. Hva som anses som ulovlig varierer fra land til land.

Straffbare hatytringer kategoriseres som hatkriminalitet.

Hatefulle ytringer, mobbing, hets og annen negativ adferd grenser mot og overlapper hverandre til dels. Hatefulle ytringer skiller seg fra andre negative ytringer ved at de direkte eller indirekte formidler et budskap overfor en større gruppe. På den måten kan de ramme verdigheten, anseelsen og statusen til både enkeltpersoner og hele grupper i samfunnet.

Nettekstremisme

Radikalisering og voldelig ekstremisme på internett.

Nettekstremismen består i å fremme ekstreme ideologier og ytringer på internett, som kan rammes av straffeloven § 185 om diskriminerende og hatefulle ytringer.

Fremmedkriger

En privatperson som har reist til konfliktsoner i utlandet hvor de kan ha deltatt i kamphandlinger uten å være en del av regulære, væpnede styrker.

Kilde: Drammen kommunes handlingsplan for utenforskap

2.4 Hvem blir radikalisert?

PST har utarbeidet to rapporter om bakgrunnen til personer knyttet til henholdsvis ekstreme islamistiske og høyreekstreme miljøer i Norge.

Analysene viser at det primært er menn som radikaliseres. Videre en overvekt av unge mennesker under 30 år som radikaliseres. Blant de høyreekstreme ser vi imidlertid at også voksne over 40 år radikaliseres. For øvrig har mange gjennomgående lav utdanning, høy grad av arbeidsledighet, høy forekomst av sårbarhetsfaktorer som rusproblematikk og utfordringer knyttet til psykisk helse, samt høy grad av kriminalitet, herunder også voldsrelatert kriminalitet.

PST viser til at radikalisering foregår på en rekke ulike arenaer. Radikalisatorer kan opptre blant venner og familie i den private sfæren, men kan også kan være personer med ambisjoner om å nå folk de ikke kjenner på offentlige arenaer. Slike arenaer kan være fengsler, asylmottak og religiøse arenaer.

Radikalisatorer kan også være personer som oppholder seg i utlandet og når frem til personer i Norge enten ved å reise hit, eller ved å være i kontakt med dem over internett. Produksjon og spredning av konspirasjonsteorier og ekstrem propaganda på internett er en særlig utfordring.

Kilde: Regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme

2.5 Trusselbildet

PST, utarbeider årlig en nasjonal trusselvurdering. De viser til at radikalisering foregår på en rekke ulike arenaer. I regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme fra 2014 ble det referert til at PST hadde pekt på særlig to grupperinger i Norge som kan bidra til å radikalisere ungdom; al-Qaida-inspirert ekstremisme som fremmer hat og voldsretorikk rettet mot Vesten, og den andre motpolen er norske høyreekstreme aktører som forfekter et islamfiendtlig eller innvandringsfiendtlig verdensbilde. Miljøet i Norge bestod i 2014 av løse nettverk med mer eller mindre ekstreme enkeltpersoner. Grupper, organisasjoner eller ledere som kan virke samlende, var fraværende.

I regjeringens reviderte plan fra 2020 sies det at trusselbildet i Norge innen politisk motivert vold har endret seg noe i løpet av det siste året. Over flere år har ISIL og fremmedkrigere fått særlig stor oppmerksomhet. Det ble vurdert som mulig at ekstreme islamister ville forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2020. Det var en økt bekymring knyttet til høyreekstreme miljøer og enkeltpersoner med høyreekstreme holdninger. Gjennom 2019 så vi flere eksempler på angrep utført av personer med høyreekstreme og innvandringsfiendtlige holdninger i andre land, og i Norge med et rasistisk motivert drap og angrepet mot en moské i Bærum. Trusselen fra venstreekstreme ble vurdert som lav.

I den nasjonale trusselvurderingen for 2021 sier PST at det vurderes som mulig at både ekstreme islamister og høyreekstremister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge det kommende året. Trusselen fra ekstreme islamister vurderes som skjerpet. Bakgrunnen for dette er den økte spenningen mellom ytringsfriheten og det mange muslimer opplever som krenkelser av islam. Enkelte kan inspireres til å planlegge terror.

Videre sier PST at det forventes økt radikalisering til høyreekstremisme det kommende året. Digitale plattformer vil være viktige arenaer for denne radikaliseringen, der enkelte kan inspireres til høyreekstrem terrorplanlegging.

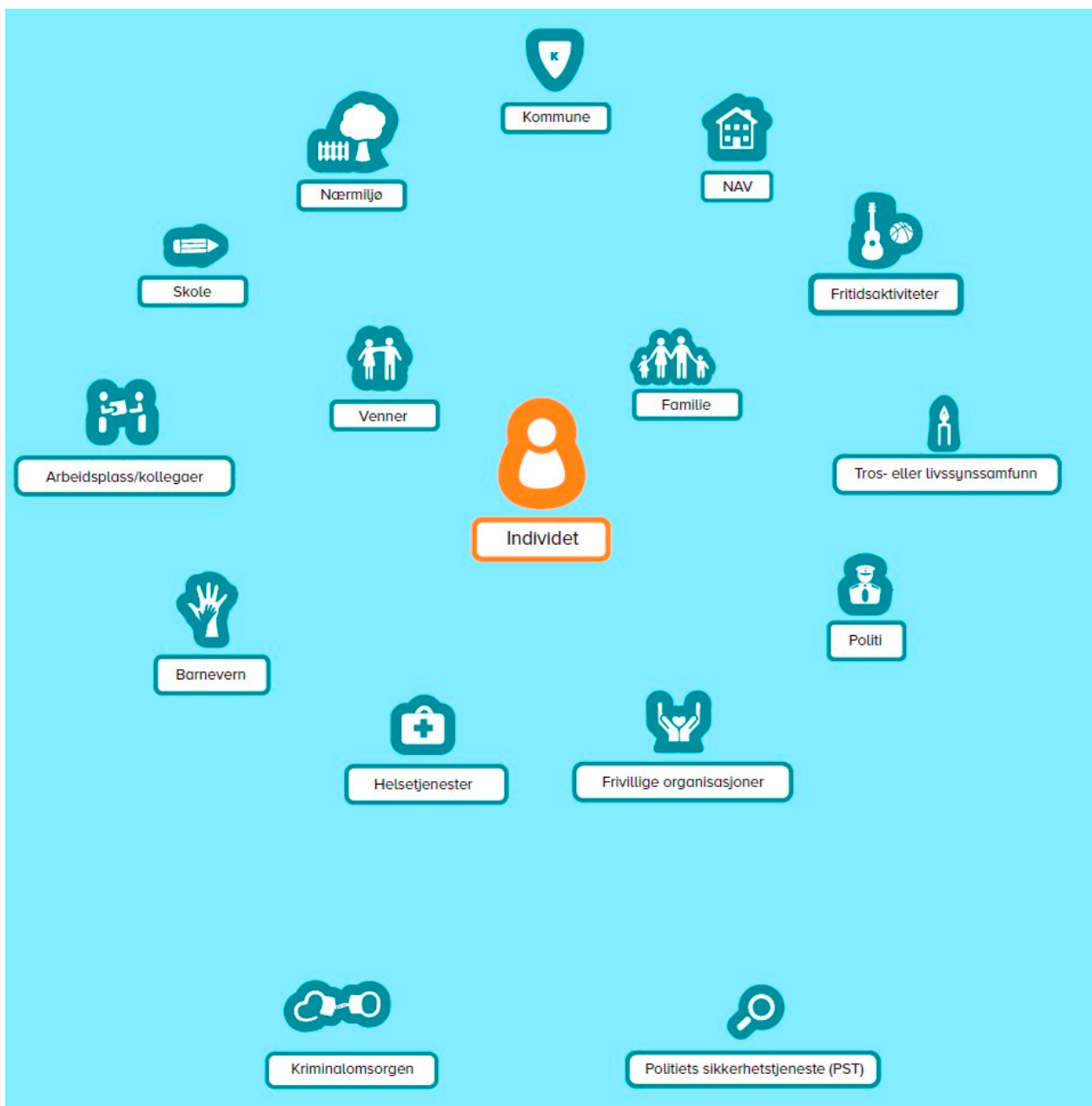
Det er svært lite sannsynlig med terrorforsøk fra venstreekstremister i Norge. Bekjempelse av høyreekstremisme vil fremdeles være en samlende kampsak for disse.

Antistatlige strømninger, der staten anses som illegitim, vurderes å ha et potensial for å radikalisere enkelte personer i 2021. Miljøaktivisme vurderes å være en sak som har et potensial for å radikalisere enkelte personer

på sikt.

Kilde: Regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme og PST sin nasjonale trusselvurdering

3 Hvordan kan vi forebygge?

Aktørkart

Foto: Regjeringen

I dette kapitlet tar vi for oss forebygging, tidlig innsats og aktørene i kommunen som jobber med å forebygge utenforskap, radikaliserings og voldelig ekstremisme.

3.1 Forebygging og tidlig innsats

Forebyggingsarbeidet er sentralt for å sikre grunnleggende verdier som demokrati, menneskerettigheter og trygghet. Det å kunne leve uten frykt for å bli utsatt for hat og vold er en grunnleggende verdi i samfunnet.

I Norge er det ytringsfrihet. Ytringsfrihet er en av de grunnleggende rettighetene i FNs menneskerettighetskonvensjon. Å ha ytringsfrihet betyr at alle i Norge i utgangspunktet har lov til å gi uttrykk for det de mener.

Loven setter grensen ved ytringer som er hatefulle eller diskriminerende. Slike ytringer er straffbare. Ekstreme eller radikale ytringer er som regel ikke ulovlige.

Målet er derfor ikke å forebygge kontroversielle meninger og ytringer men å forebygge voldelig ekstremisme. Det er viktig at det forebyggende arbeidet gjøres på en måte som ikke bidrar til stigmatisering og generalisering på bakgrunn av kjønn, etnisitet, religion eller sosioøkonomisk status. Arbeid for tilhørighet og inkludering og mot utenforskap mener vi vil bidra til lavere risiko for radikaliserings og økt beskyttelse mot utvikling av voldelig ekstremisme.

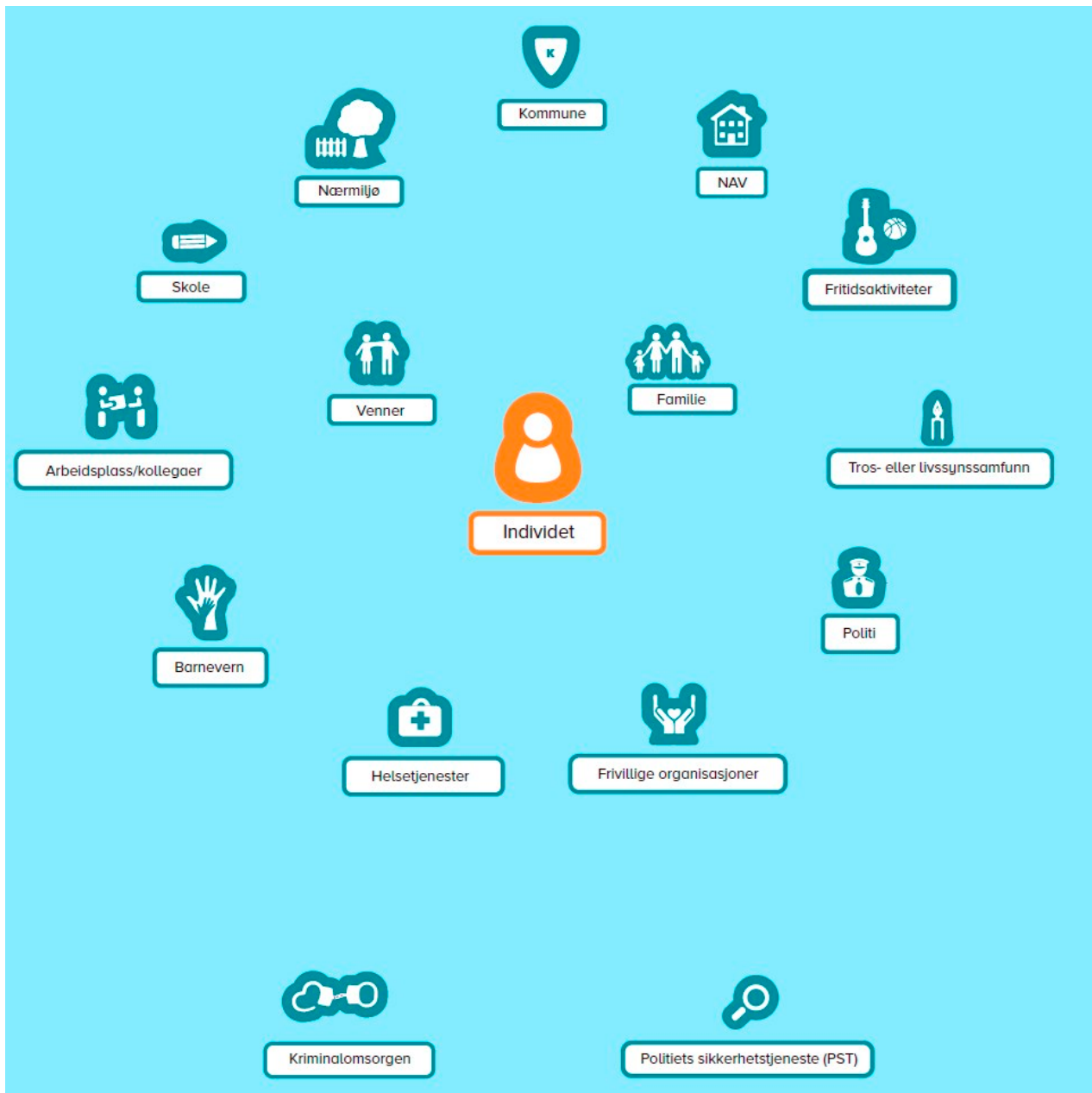
Forebygging krever helhetlig innsats på tvers av fagområder og tjenestetilbud.

Det er viktig å bygge videre på de gode erfaringene vi har med lokal samhandling for å forebygge kriminalitet. Alle offentlig ansatte skal forholde seg til gjeldende regelverk om informasjonsdeling og samarbeid, et arbeid som kan være utfordrende for informasjonsutveksling.

Så langt det er mulig, skal offentlige ansatte samarbeide i tråd med intensjonen i regjeringens handlingsplan. Et samarbeid bør bygge på anonymisering eller samtykke fra den det gjelder eller dennes foresatte. Det er viktig å være klar over at plikten til å avverge en straffbar handling går foran taushetsplikten.

Et inkluderende samfunn hvor alle får mulighet til å delta ut i fra sine egne ressurser og interesser vil virke forebyggende både på sosial utstøting, marginalisering og kriminalitet. Kjernen i forebygging av ekstremisme er den samme som for forebygging av blant annet skoletrafikk, rusproblematikk og kriminalitet. Alle har et ansvar for å motvirke utstøtelsesmekanismer og utenforskap i hverdagslivet til alle barn og unge. Vi må alle forsøke å bidra til at unge utvikler et godt selvbilde og en identitet knyttet til å være en del av et positivt fellesskap.

3.2 Aktører

Aktørkart

Foto: Regjeringen

Regjeringen lanserte i juni 2014 Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Med denne handlingsplanen ønsket Regjeringen å styrke det forebyggende arbeid mot voldelig ekstremisme gjennom økt kunnskap, mer samarbeid og bedre koordinering. Innsatsen må styrkes på tvers av fagområder og samfunnssektorer. Figuren under side viser en oversikt over alle aktører som skal bidra i arbeidet med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme.

I figuren er mange av aktørene i kommunen som jobber med å forebygge utenforskap, radikaliserings og voldelig ekstremisme tegnet inn. Familie, venner, nærmiljøet, fritidsaktiviteter og en rekke andre aktører er også tegnet inn. Figuren viser at det er mange som kan bidra, og da er det viktig å kjenne til hverandre og koordinere

innsatsen. Gjennom tiltak presentert i denne handlingsplanen vil kommunen jobbe for en bedre koordinering for å nå målet om å fange opp personer i risikosonen så tidlig som mulig, og møte dem med tiltak som virker.

4 Hva gjør du om du er bekymret for noen?

Dersom du opplever bekymring for en person, er det viktig å ta tak i denne bekymringen og gjøre noe aktivt med den. På de neste sidene vil du finne råd om hvordan du kan gå fram, samt nyttige sjekklister som kan brukes underveis.

4.1 Avklar bekymringen

Hvis du er kommunalt ansatt og bekymret for hatytringer og voldelig ekstremisme hos en kollega eller en som bruker kommunale tjenester, skal du drøfte bekymringen med en leder. Er du privatperson, og er bekymret for økende grad av hatytringer og voldelig ekstremisme hos en venn, et familiemedlem, en nabo, en kollega, noen i din forening eller ditt trossamfunn, kan du kontakte kommunens SLT-koordinator eller politiet for råd eller for å ha noen og drøfte din bekymring med.

Bekymringstegn og signaler

Det enkelte bekymringstegn gir i seg selv ikke nødvendigvis grunn til bekymring. Det er når flere bekymringstegn opptrer samtidig at du bør gjøre noe med bekymringen din.

Interesser/utseende/symbolbruk

- Appellerer til og søker etter ekstremistisk materiale på nett
- Endrer utseende, klesdrakt m.m.
- Benytter symboler knyttet til ekstremistiske idealer og organisasjoner
- Slutter på skolen, med fritidsaktiviteter m.m.

Venner og sosialt nettverk

- Endrer nettverk og omgangskrets
- Omgås med personer og grupper som er kjent for ekstremisme
- Omgås i grupper der det utøves trusler, vold og/eller annen kriminell virksomhet
- Medlem i ekstremistiske grupper, nettverk og organisasjoner

Aktiviteter

- Opptatt av ekstremisme på internett og sosiale medier
- Deltar på demonstrasjoner og voldelige sammenstøt med andre grupper
- Bruker trusler og vold som følge av ekstremisme
- Hatkriminalitet
- Reisevirksomhet som kan føre til økt radikalisering og kontakt med ekstremister

Uttalelser/ytringer

- Intoleranse for andres synspunkter

- Fiendebilder – vi og dem
- Konspirasjonsteorier
- Hatretorikk
- Sympati for absolutte løsninger som avskaffelse av demokrati
- Legitimerer vold
- Trusler om vold for å nå politiske mål

Kilde: Regjeringens nasjonale veileder for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme.

4.2 Snakk med den du er bekymret for

Når du som kommunalt ansatt har konkretisert innholdet i bekymringen din, skal du og en leder gjennomføre en samtale med den du er bekymret for. Denne typen samtaler kan være utfordrende. Derfor er det viktig å forberede seg godt, slik at ikke frykt for å gjøre feil blir et hinder for å gjennomføre samtalen. Et godt verktøy til forberedelse og gjennomføring av samtalen er samtaleverktøyet som du finner i nasjonal veileder.

Flere tjenester i kommunen kan også bistå i forberedelsen til samtalen. Be i tilfelle din leder om bistand til å finne relevante som kan hjelpe deg.

Er du privatperson, vil det kanskje ikke være naturlig at det er du som gjennomfører denne samtalen. Avklar med den du har drøftet bekymringen med om du bør ta denne samtalen, eller om kommunens team bør gjøre dette.

Når samtalen er gjennomført, kan det vurderes om det er behov for videre oppfølging, og hvordan det i tilfelle skal gjennomføres. I den sammenheng kan det være nyttig å vite litt om det som ofte omtales som press og motivasjonsfaktorer.

Press- og motivasjonsfaktorer

To begreper som ofte brukes internasjonalt for å belyse radikaliserings/avradikalisering er push (pressfaktorer) og pull (motivasjonsfaktorer). Pressfaktorer viser til negative sosiale krefter og omstendigheter som presser en person ut av et miljø, dvs. det som gjør det ubehagelig og lite greit å være en del av et bestemt sosialt miljø, slik at man presses over i et annet miljø.

Motivasjonsfaktorer referer til faktorer som trekker og motiverer personen inn i, eventuelt over i, et nytt miljø. Det er viktig å merke seg at tilstedeværelsen av risikofaktorer i seg selv ikke gir opphav til radikaliserings. De fungerer som tegn på omstendigheter som muliggjør at personen kan stå i fare for å radikaliseres. I oversikten på forrige side er mange av tegnene og signalene på radikaliserings listet opp. Faktorer som kan bidra til å avradikaliseres er listet opp under her.

Pressfaktorer	Motivasjonsfaktorer
Strafferettslige reaksjoner	Lengselen etter det normale liv

Pressfaktorer	Motivasjonsfaktorer
Tar avstand fra vold	Bekreftelse
Følelse av å bli krenket	Tilhørighet til nye miljøer
Mistet troen på ideologi	Attraktive ideologiske argumenter
Tap av tillit og status	Får seg jobb
Tapte illusjoner om kameratskap og gruppering	Får seg kjæreste
	Stifter familie
	Nytt ideologisk standpunkt

5 Handlingsveileder: Hva gjør jeg ved bekymring?

TRINN	HANDLING	ANSVARLIG
1	Avklar bekymringen. Kartlegg mulige bekymringstegn. Drøft bekymringen, snakk med din leder. Er du privatperson, kan du drøfte bekymringen din med kommunens SLT-koordinator eller politiet. Om du ønsker, kan du være anonym.	Du, og eventuelt din leder.
2	Snakk med den du er bekymret for. Vær nysgjerrig og spør om hva som ligger bak endringene/ utsagnene/ handlingene/ holdningene. Ta med lederen din i samtalen om det er en kommunalt ansatt eller en bruker av kommunale tjenester.	Du i samarbeid med din leder/eventuelt andre fagpersoner ved behov.
3	Oppfølging og tiltak. Når bekymringen er kartlagt og belyst, er det viktig å se på mulige oppfølgingstiltak. Dette kan kommunens team hjelpe til med dersom det ikke kan løses i din enhet, eller du er privatperson. Husk at samtykke til å gå videre med bekymringen må innhentes, eller så må det kunne benyttes en unntaksbestemmelse. Det lages en plan for målrettede tiltak og hvem som skal følge opp, koordinere og evaluere. Tiltak kan være relasjons-bygging og mentorarbeid for å få hjelp med å finne alternativ miljø, moské, jobb, skole, bolig, idrett, nye rutiner, nettverk og sosial deltakelse. Foresatte inkluderes i dette arbeidet når personen i faresonen er under 18 år.	Du i samarbeid med din leder/ eventuelt andre fagpersoner ved behov. Din enhet, eller kommunens team. Alle relevante instanser. Mentor/tillitsperson. Foresatte.
4	Melding til politiet. Din bekymring kan drøftes anonymt med lokalt politi, og det er viktig å sende en bekymringsmelding dersom det er grunnlag for dette. Ved alvorlig bekymring varsles lokalt politi direkte.	Du. Virksomheten. Kommunen
5	Politiets oppfølging. Hvis flere instanser er bekymret for radikalisering, hatkriminalitet og ekstremisme, eller bekymringen er alvorlig, kan politiet innkalle til avklaringssamtale. Svært alvorlige bekymringer meldes videre til PST av lokalt politi.	Politi (PST). Barnevern. Foresatte

6 Tiltak i kommunen

Sikre samordning, koordinering og samarbeid

Hvordan	Ansvar
Oppfølging av nasjonal handlingsplan	Ledergruppe, SLT
Forankre lokal handlingsplan	Politisk behandling, Ledergruppe, SLT
Årlig evaluering av lokal handlingsplan	SLT
Samarbeidsforum: Politiråd	Politistasjonssjef og Ordfører
Drøfting av bekymring	SLT-koordinator og politikontakt + ressurspersoner
Utvikle modell for systematisk avdekking og iverksetting av tiltak rettet mot risikogrupper og enkeltpersoner	SLT

Sikre et trygt og inkluderende nærmiljø

Hvordan	Ansvar
Trygt og inkluderende læringsmiljø.	Skoler og barnehager
Undervisningsopplegg om radikaliserings og hatkriminalitet	Skoler og barnehager i samarbeid med SLT

Sikre tett og målrettet oppfølging av ekstreme personer og miljøer

Hvordan	Ansvar
Forebygging	SLT, NAV og Politiet

Hvordan	Ansvar
Bekymrings-, avklarings- og oppfølgingssamtaler	Politiet i samarbeid med aktuelle instanser i kommunen
Veiledning og informasjon til foresatte, ektefeller og familie	Politiet i samarbeid med aktuelle instanser i kommunen
Ut av ekstreme nettverk og miljøer	Politiet i samarbeid med aktuelle instanser i kommunen
Ungdomsoppfølging og ungdomsstraff	Konfliktrådet

Sikre informasjon, kunnskap og felles møtearenaer

Hvordan	Ansvar
Samfunnsstraff og fengsel	Kriminalomsorgen
Lokal handlingsplan legges på kommunens hjemmeside	SLT-koordinator/ kommunikasjonsrådgiver
Kurs, fagsamling og opplæring for ansatte	Politiet/SLT- koordinator
Søke midler til kriminalitetsforebyggende arbeid.	SLT
Presentere handlingsplanen for ansatte og politikere.	SLT-koordinator

7 Kontaktinformasjon

Politiet har en egen [tipsløsning på nett](#) hvor man kan melde en bekymring for radikalisering.

Viktige telefonnummer

Politiet: [02800](#)

Legevakten: [116117](#)

Barnevernvakten: [33 31 02 03](#)

Alarmtelefonen for barn og unge: [116 111](#)

Barneverntjenesten: [954 42 020](tel:95442020), barneverntjenesten@holmestrand.kommune.no (Ikke send personsensitiv informasjon på epost.)

Helsestasjon for ungdom: [33 06 43 00/ 975 14 101](#)

SLT-koordinator: [478 92 261](#)

Krisesenteret i Vestfold: [33 35 91 91](#)

[Du finner en rekke andre hjelpetiltak og steder du kan henvende deg her](#)

8 Kilder

www.radikalisering.no

[Nasjonal veileder](#)

[Regjeringens handlingsplan](#)

Andre kommuner har løst dette slik:

[Drammen kommune](#)

[Larvik kommune](#)

[Sandefjord kommune sin handlingsplan og veileder](#)

[Tønsberg kommune](#)

[Færder kommune](#)

[Kristiansand kommune](#)

9 Dokumenthistorikk

Dato	Versjon	Endring	Ansvarlig
09.02.2022	1.3	Godkjent i Kommunestyret. Endret etter innspill; Side 7 – strøket oppfattet etnisitet, og rettet fra §135 til §185. Side 9 – strøket avvikende holdninger, på side 7	SLT-koordinator
01.09.2021	1.2	Godkjent i Politiråd	Politiråd
19.05.2021	1.2	Endret oppsett for bruk på nett. Redigert innhold.	SLT-koordinator
06.05.2021	1.1	Endret innhold i tråd med tilbakemeldinger fra SLT-koordineringsgruppa, samlet informasjon til handlingsveileder	SLT-koordinator
16.03.2021	1.0	Utkast klargjort for første utsendelse til SLT-koordineringsgruppa	SLT-koordinator
02.03.2021	0.9	Utkast endret etter innspill fra Camilla Hålien Johansen, Politioverbetjent og Radikalisering- og mangfoldskoordinator, Sør-Øst Politidistrikt, Felles Forebyggende Enhet	SLT-koordinator